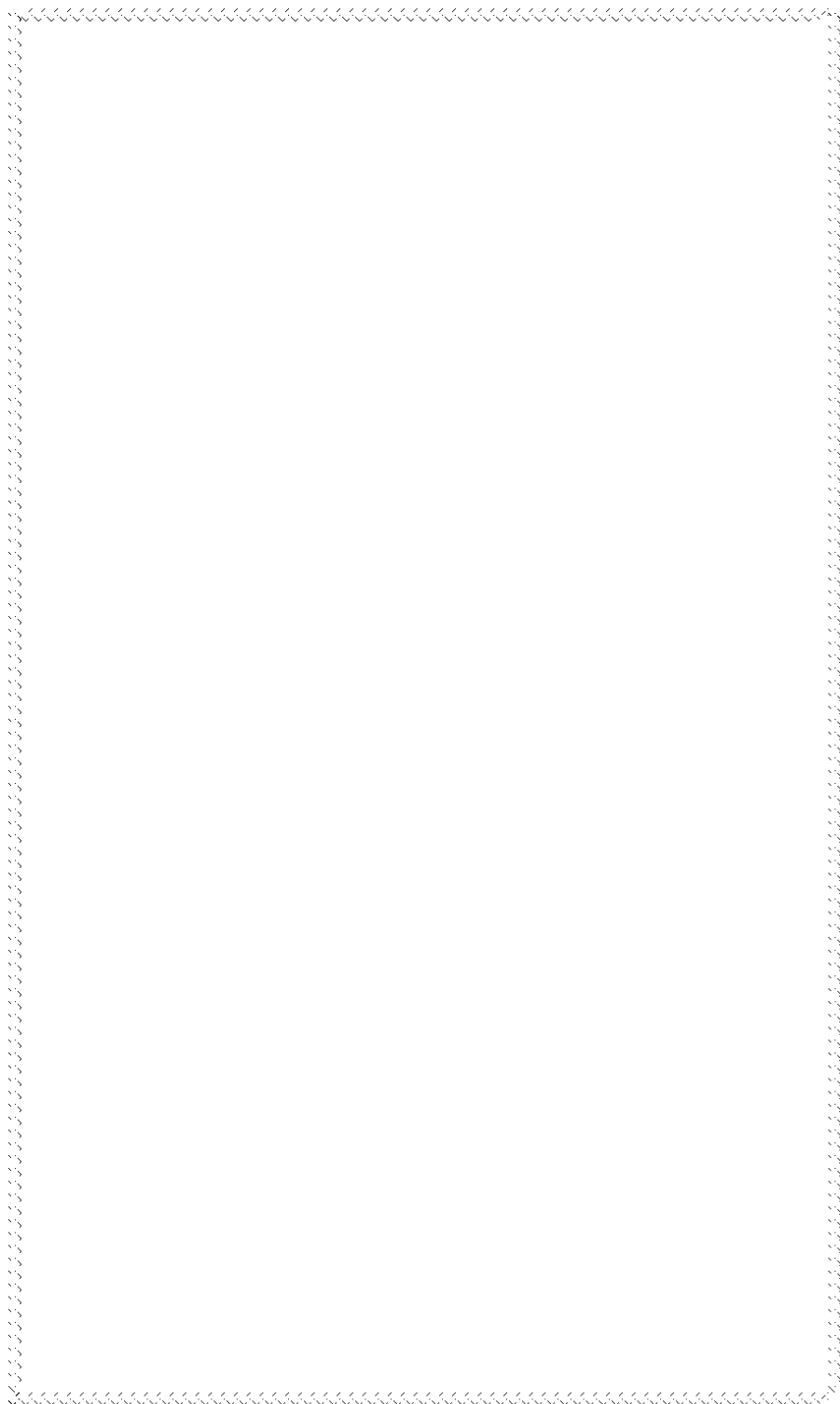

Tuuli Kataja

Maa maailman takana

MAA MAAILMAN TAKANA

TUULI KATAJA

MAA MAAILMAN TAKANA

On lietteen alla viileää
ja vesi kutsuu, kimmeltää.
Pois heitä talviturkki,
tänne ikiajoiks jää.

(Näkin kutsu, wanha hiitolalainen lastenloru)

©2019 Tuuli Kataja

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Nordenstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-1770-7

Hiitolan hallitsija veti viimeisiä henkäyksiään. Se oli vetänyt niitä jo usean päivän ja välillä niin harvakseltaan, että vuoteen ympärille kerääntyneet perilliset olivat jo useasti luulleet lopun koittaneen. Mutta kerta toisensa jälkeen he saivat kuka pettyä, kuka huojentua.

”Hiisi”, vanha hallitsija raakkui ja koukisti pitkiä, laihoja sormiaan kohti pienikokoista nuorukaista.

”Niin isä?”

Poika tunsu kasvoillaan muiden tuijotuksen, tunsu punastuvansa karvoituksensa alla.

Todellisuudessa se oli vain ottopoika, eivätkä muut olleet koskaan katsoneet hyvällä silmällä sen ja ottoisän lämpimiä välejä.

”Minä olen jättänyt jokaiselle teistä yhden tehtävän. Sinun toimesi on toimista viimeisin, mutta ei suinkaan vähäisin. Siinähan tiedät, että etelästä saapuu jatkuvasti uusia pakolaisia?” Hiisi ja muut pojat nyökkäsivät.

”Heidän kotinsa hävitetään”, Hiisi jatkoi. ”Niin. Ja sinun työsi on selvittää, miten tuo hävitys saadaan loppumaan. Ei sukumme pidä kulkea mierolaisina, kodittomina päiviään päätää.”

”Mutta...” Hiisi ja muut pojat aloittivat yhtä aikaa, mutta vanha hallitsija katkaisi heidän sanansa äänellä, josta saattoi vielä kuulla sen entisaikojen voiman ja peljättävyyden.

”Sinun tulee mennä Suuren Tietäjän luokse. Hän Tietää, miten voimme turvata heimomme ja taata olemassaolomme.”

”Kyllä isä, minä menen.”

”Lähde matkaan keskiyöllä, kulje pääpolkua pitkin pohjoiseen, kunnes saavut pienelle lammelle. Kun lähdet matkaan keskiyöllä, saavut parahiksi paikalle. Lammessa asuu haltia, jolla on vaeltajan vietti. Hänet tavoittaa varmimmin yösydännä. Haltia opastaa sinut Suuren Tietäjän luokse ja Suuri Tietäjä auttaa kyllä, kunhan muistat...” Vanhan hallitsijan viimeiset sanat hukkuivat yskänpuuskaan, joka ravisutti pie-neksi käyntyä, riutunutta ruumista. Puuskan loputtua se yskäisi käheästi kerran ja toisen, painoi leukansa kohti rinnan harvennutta karvaa ja sulki silmänsä.

Ja noin vain, kuin olisi mennyt ruokalevolle, veti Hiitolan hallitsija viimeisen henkäyksensä. Arvoitukseksi jäi, mitä Hiisin tuli muistaa, mysteeriksi, kenestä tulisi hallitsija hänen jälkeensä. Varmaa oli vain, kenestä ei.

”Sinä voit poistua, Hiisi. Ruumiinvalvojaiset on tarkoitettu vain meille oikeille sukulaisille, verisukulaisille”, Hiisi kuuli Juhanan, veljeksistä vanhimman sanovan.

”Juhana, isä olisi halunnut Hiisin olevan läsnä”, joku kuului vastustavan.

”Kuulit, minkä tehtävän isä minulle antoi. Olen sijaishallitsija seitsemän päivää ja seitsemän yötä. Kuun kumotuksesta ja auringokokellon varjosta laskemme seitsemännen tunnin, jonka koittaessa avaamme kuoren. Kuoren, jonka isämme meille viisaudessaan jätti. Kuoren sisällä oleva kirje kertoo, kenestä tulee hallitsija. Siihen asti hallitsija olen minä. Ja nyt, sillä samalla hallitsijan suulla ja valtuudella pyydän Hiisiä poistumaan.”

Hiisi pyyhki kyynelleen silmänurkastaan ja jätti yksitoista veljestä valvomaan kuolleen isänsä ruumista. Sen askel oli lyhyt ja verkkainen, kuin vanhan miehen. Häntä laahasi alakuloisesti maata pitkin.

Hiisiä pelotti. Minua ei mikään uhkaa, minua ei mikään uhkaa”, se kuiski hiljaa. Soihtu lepatti levottomasti, toisinaan niin levottomasti, että Hiisi pelkäsi sen sammuvan. Kulkureitti oli kaventunut, polku saanut lisää pituutta yön pimeydessä. Päivällä se oli ollut viihtyisä ja vanhojen havupuiden reunustama, nyt samat puut ääntelivät ja kurottivat oksiaan kohti kulkijaa. Metsänväki tuntui liikkuvan Hiisin kanssa samaa vauhtia, seuraavan sitä puiden varjelevassa pimeydessä.

Jos se nyt poikkeaisi polulta ja joutuisi metsänpeittoon, ei sitä kukaan koskaan löytäisi. Ottoveljet tuskin edes etsisivät. Toki se voisi kääntää nuttunsa nurin ja kurkistaa jalkojensa välistä. Sillä keinoin Vanamo oli löytänyt takaisin Hiitolaan, kun metsänhaltia oli sille suutahtanut ja laittanut metsänpeittoon. Eikä Vanamo ollut tehnyt muuta kuin ampunut rusakonpoikia itse tekemällään ritsalla. Pitihän perheen saada syötävää. Ja miten he – peikkojen jälkeläiset – olisivat mistään viikonpäivistä tienneet, pyhäpäivistä puhumattakaan.

Metsänhaltia tuntui olevan samassa juonessa ihmisten kanssa. Muista pyhittää lepopäivä, sanottiin Raamatussa. Älä metsästä lepopäivänä tai joudut metsänpeittoon, sanoi metsänhaltia. Sama asia. Kerrassaan sama. Hiisin nenää kutitti. Yrittivätkö henget kutittaa sen sieraimia, jotta se aivastaisi ja kadottaisi sielunsa. Hiisi joudutti askeliaan ja näki kuun heijastuvan pienestä metsälammesta. Se oli perillä.

”Hoi, lammenhaltia!”

Ei vastausta.

”Hoi siellä lammessa! Tule esiin!”

Puut kuuntelivat Hiisin anelua.

Se muisti, kuinka äidit olivat pelotelleet uimataidottomia poikiaan Näkillä, pahansuovalla olennolla, joka veti pienet karvaiset vesat kernaasti mukanaan veden alle. Niinpä he olivat veteen juostessaan koittaneet huiputtaa otusta:

”Näkki maalle, minä veteen!”

Keskelle lampea ilmestyi pyörre, joka alkoi kieppua, joutuisammin ja joutuisammin. Lopulta kurimuksen kurkusta nousi vihreä hahmo, kauttaaltaan järvikortteen ja Hiisille vieraiden vesikasvien peitossa.

”Näkki veessä, sinä maalla. Kuka se sinä olet ja mitä sinä mielit?”

Otuksen ääni oli kumea ja tuntui kumpuavan lammen pohjasta asti.

”Oletko sinä Näkki? Isä sanoi että...”

”Ja kuka sinun isäsi mahtaa olla?”

”Hiitolan hallitsija”

”Ai sinäkö olet Hiitolan väkeä, ilmankos olet noin karvainen”, vastasi olento ja tarkasteli Hiisiä päästä kantapäihin.

”En minä Näkki ole, vaikka sille sukua olenkin, vieläpä suoraan alenevassa polvessa. Luulin sinua ihmiseksi, toivoin sinua ihmiseksi, niitä on hupaisa pelotella. Kovin ovat säikkyä sorttia, aikuisetkin kiljuvat kuin pahaiset mukulat.”

Otus hekotteli ja pyyhki vihreitä risuja kasvoiltaan.

”Mutta mikä sinut tänne ajoi, nyt kun yökin on musta kuin Manalan koira?”

”Isäni kuoli...”

Haltian kasvoille nousi osaaottava ilme. Se oli aikeissa sanoa

jotakin, mutta antoi toisen jatkaa:

”Ja ennen kuolemaansa vannotti minua menemään Suuren Tietäjän puheille. Sanoi että lammenhaltia tietäisi, mistä Suuren Tietäjän löytää.”

”Totta kai minä tiedän. Haluatko, että tulen mukaan, metsä voi olla yöaikaan ikävä paikka nuorelle, yksin matkaavalle peikolle?”

Hiisi aprikoi hetken. Kertoako puiden öisistä kujeista, metsänväen epäselvistä supatuksista vai säilyttääkö ylpeytensä. Se päätti karistaa harteiltaan viimeisetkin rohkeutensa rippeet ja antautua haltian vietäväksi.

”Isä sanoi, että sinulla on vaeltajan vietti. Mutta sitä en tien nyt, että sinulla on myös jalat. Luulin, että kaikilla vedenhaltioilla olisi pyrstöt”, Hiisi ihmetteli.

”Ei minulla aina ole jalkoja ollut. Kerran minulla oli myös sydän”, haltia vastasi huokaisten. ”Sain valita, pidänpö pyrstöni vai valitsenko jalat. Pyrstön kanssa olin yhtä veden kanssa, osa sitä. Jalkojen kera olen vapaa, mutta juureton. Haluatko kuulla, miten valintaani päädyin?”

”Haluan toki”, Hiisi vastasi. ”Ja senkin haluan kuulla, kuka sinulle jalat antoi?”

”Kauan sitten, kun olin vielä nuori, naapurilammessa asui haltiatar. Oi kuinka rakastinkaan häntä, hänen hopeanväristä ihoaan ja hopeatiukuina helisevää ääntänsä. Mutta koska vetehiset eivät voi maalle astua, olimme tuomitut elämään erossa toisistamme.”

Niinpä lammenhaltia lähetti sanan Ahdille, kuljetutti viestin kauas vedenjumalan valtakuntaan. Kertoi rakkautensa määrän olevan niin suuri, että luopuisi pyrstöstään ja vaihtaisi ne jalkoihin, jos vain voisi niillä rakkaansa luokse käydä. Korppi

toimi airuena, kantoi viestin nokassaan, viiipyi viikkoja ja lopulta toi mukanaan Ahdin vastauksen. Kukaan ei ollut koskaan häneltä moista vaihtokauppaa halunnut tai rojhennut pyytää, mutta jos haltian rakkaus haltiattareen oli niin suuri, ettei se enää pyrstöään halunnut kantaa, sen tuli nauttia viestin mukana tullut eliksiiri, lausua viestiin kirjoitettu loitsu ja seuraavana aamuna se heräisi jalat pyrstön tilalla. Jalat pysyisivät jalkoina vain seuraavan kuunkierron, ja jos se haluaisi ne ikuisesti jalkoina pitää, tuli sen lähteä Ahdin valtakuntaan, jolloin vedenjumalan kosketus ne lopullisesti jaloiksi muuttaisi.

Haltia teki työtä käskettyä. Eliksiiri maistui kitkerältä, eikä haltia halunnut edes ajatella, mistä se oli valmistettu, niin kuvottava oli aineen katku. Aamulla haltia heräsi samaan aikaan auringon kanssa. Se yritti tavoittaa pyrstöään, mutta ilokseen tunsikäsiensä alla kaksi erillistä alaraajaa. Kaikki nämä viikot se oli malttanut pitää salaisuutensa, mutta nyt se juoksi riemuissaan viereiselle lammelle kertomaan ilouutiset rakastetulleen. Mutta haltiatar ei yhtynyt sen riemuun, katseli vain suru hopeansävyisissä silmissään.

”Odota minua rakkaani”, vannotti haltia. ”minä palaan ennen kuin kuu on kiertonsa kulkenut. Ennen seuraavaa täyttä kuuta minä palaan.”

”Mitä muuta voin tehdä kuin odottaa”, vastasi haltiatar. Molempien silmissä oli kyyneleitä.

Haltia sai tietää, miltä tuntuu maa jalkojen alla, miltä lihasten voima ja nopeus. Sen iho oli uusi ja arka, liian arka aurin gonvalolle, liian hellä karkealle housukankaalle. Mutta se juoksi, voi kuinka se juoksi. Lähes koko matkan Ahdin valtakuntaan.

- Kun olen tuonpuoleisessa, kuinka kauan siellä elän? Yhden peikonelämän, kaksi peikonelämää, ikuisesti?

- Sinä elät niin pitkään kuin joku muistaa nimesi. Kun kukaan ei enää sinua muista eikä nimeäsi ääneen lausu, olet kuollut kuolleiden valtakunnassa. Ja sitä tuuli teki, piti hengissä vainajia.

BoDTM
BOOKS on DEMAND

www.bod.fi